НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут охорони здоров'я

08-02-119S

СИЛАБУС		**SYLLABUS**
Клінічна практика		**Clinical practice**
Шифр за ОП	**ФП 21**	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor`s (first)
Галузь знань: **Охорона здоров'я**	**22**	Field of Knowledge: **Health Care**
Спеціальність: **Терапія та реабілітація** Спеціалізація: **Фізична терапія**	**227** **227.1**	Field of Study: **Therapy and Rehabilitation** Specialization: **Physical Therapy**
Освітня програма: **Фізична терапія, ерготерапія**	**227_**	Degree Programme: **Physical Therapy, Occupational Ttherapy**

РІВНЕ-2024

Силабус навчальної дисципліни «Клінічна практика» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізація 227.1 «Фізична терапія». Рівне. НУВГП. 2022. 12 с.

ОПП на сайті університету: https://ep3.nuwm.edu.ua/31760/

Розробники силабусу:
е-*підпис* Нестерчук Наталія Євгенівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії;
е-*підпис* Григус Ігор Михайлович, доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії;
е-*підпис* Нагорна Ольга Борисівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Силабус схвалений на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 1 від “28” серпня 2024 року

Завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії:
e-підпис Нестерчук Н.Є., д.фіз.вих., професор.

Керівник освітньої програми:
e-підпис Нестерчук Н.Є., доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІОЗ

Протокол № 1 від “29” серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІОЗ:
e-підпис Григус І.М., д.м.н., професор.

© Нестерчук Н.Є., 2024
© Григус І.М., 2024
© Нагорна О.Б., 2024
© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	
Клінічна практика	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація	227.1 Фізична терапія
Рік навчання, семестр	2-й рік – 4-й семестр, 3-й рік– 6-й семестри, 4-й рік– 7-й, 8-й семестри
Кількість кредитів	4 семестр – 6 кредитів ЄКТС 6 семестр – 9 кредитів ЄКТС 7 семестр – 6 кредитів ЄКТС 8 семестр – 6 кредитів ЄКТС
Форма підсумкового контролю	4 семестр – залік 6 семестр – залік 7 семестр – залік 8 семестр – залік
Мова викладання	Українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ	
ПРОФАЙЛ РОЗРОБНИКА	

	Нестерчук Наталія Євгенівна доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Вікіситет	*http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Нестерчук_Наталія_Євгенівна*
ORCID	https://orcid.org/0000-0003-2199-3403
Як комунікувати	n.e.nesterchuk@nuwm.edu.ua
ПРОФАЙЛ РОЗРОБНИКА	
	Григус Ігор Михайлович доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Вікіситет	*http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Григус_Ігор_Михайлович*
ORCID	https://orcid.org/0000-0003-2856-8514
Як комунікувати	*i.m.grygus@nuwm.edu.ua*
ПРОФАЙЛ РОЗРОБНИКА	
	Нагорна Ольга Борисівна кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії
Вікіситет	*http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Нагорна Ольга Борисівна*
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-6243-4862
Як комунікувати	o.b.nahorna@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Проходження клінічної практики спрямовано на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей та практичних навичок, необхідних для проведення клінічної оцінки стану пацієнтів, розробки та впровадження програм реабілітації, а також застосування сучасних методів фізичної терапії, ерготерапії з урахуванням індивідуальних потреб пацієнтів.

Завдання ОК "Клінічна практика": набуття досвіду роботи з пацієнтами різних вікових категорій та з різними патологіями; вивчення та застосування сучасних методів і технік фізичної терапії в клінічних умовах; розвиток навичок проведення клінічної оцінки функціонального стану пацієнтів, визначення реабілітаційного потенціалу та прогнозу; розробка індивідуальних планів фізичної терапії з урахуванням особливостей пацієнта; опрацювання навичок роботи у міждисциплінарних командах, комунікації з медичним персоналом та пацієнтами; ознайомлення з етичними та правовими аспектами роботи фізичного терапевта; формування професійного ставлення та розвитку критичного мислення для забезпечення якості та безпеки надання послуг фізичної терапії.

ОК «Клінічна практика» сприяє здобуттю необхідних знань та практичних навичок для успішної професійної діяльності у сфері фізичної терапії.

Посилання щодо розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle

https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4994

Передумови вивчення

Для опанування цього ОК здобувачі вищої освіти мають володіти знаннями з ОК: ФП 1, ФП 3, ФП 4, ФП 6, ФП 7, ФП 8, ФП 9; ФП 11, ФП 12, ФП 14; ФП 15; ФП 17, ФП 19.

Компетентності

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК 04. Здатність працювати в команді.
ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.
ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/ клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання

ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифіковувати поточну діяльність.

Структура та зміст освітнього компонента

4 семестр 180 год – 6 кредитів ЄКТС	6 семестр 270 год – 9 кредитів ЄКТС	7 семестр 180 год – 6 кредитів ЄКТС	8 семестр 180 год – 6 кредитів ЄКТС

Основні тематичні блоки:
1. Вступ до клінічної практики.
2. Етичні та правові аспекти у фізичній терапії, ерготерапії.
3. Основи клінічної оцінки стану пацієнта.
4. Методи функціональної діагностики у фізичній терапії, ерготерапії.
5. Розробка та впровадження індивідуальних реабілітаційних програм.
6. Спостереження за прогресом і оцінка ефективності терапії.
7. Міждисциплінарна взаємодія та комунікація з пацієнтами та колегами.

Структура та зміст освітнього компонента "Клінічна практика" включає: теоретичну підготовку, практичні заняття, самостійну роботу.

1. Теоретична підготовка:
- ✔ ознайомлення з особливостями роботи асистента фізичного терапевта, асистента ерготерапевта у клінічному середовищі;
- ✔ поглиблення знань з еики та деонтології у фізичній терапії, ерготерапії: правила поведінки, етичні норми, та правові аспекти професії;
- ✔ засвоєння основ міждисциплінарної співпраці: принципи взаємодії з іншими медичними фахівцями, командна робота в процесі реабілітації;
- ✔ огляд основних методів фізичної терапії, ерготерапії на базах практик.

2. Практичні заняття:
- ✔ оцінка пацієнтів за допомогою МКФ;
- ✔ проведення клінічної оцінки: практика проведення первинного обстеження пацієнтів з різними патологіями та аналіз отриманих результатів;
- ✔ функціональна діагностика;
- ✔ розробка плану фізичної терапії, ерготерапії: навчання розробці та корекції індивідуальних планів реабілітації відповідно до потреб і можливостей пацієнта;
- ✔ виконання реабілітаційних заходів: проведення процедур і вправ для відновлення рухової активності, зняття болю, покращення функцій організму та ін.;
- ✔ навички оцінки прогресу пацієнта: аналіз результатів терапії, внесення необхідних коректив у план реабілітації.

3. Самостійна робота
- ✔ аналіз клінічних випадків: розгляд прикладів реабілітаційних процесів, аналіз ефективності методів фізичної терапії, ерготерапії;
- ✔ ведення документації;.

✔ розробка індивідуальних кейсів: практиканти готують і представляють власні кейси на основі реальних або змодельованих клінічних ситуацій.

Вимоги до оформлення документації з практики

У **щоденнику** практики здобувач вищої освіти повинен заповнити всі розділи. Він зобов'язаний щоденно відображати виконану ним роботу в повному обсязі.

Студент-практикант зобов'язаний оформити й передати щоденник і звіт керівнику практики від кафедри фізичної терапії, ерготерапії для оцінювання не пізніше як за 3 дні до заліку.

У **звіті** повинні бути відображені:

✔ мета і завдання практики, які поставлені перед здобувачем вищої освіти;

✔ зміст діяльності студента-практиканта за період проходження практики;

✔ ступінь виконання запланованих завдань відповідно до індивідуального плану та завдань практики;

✔ висновки та рекомендації щодо підсумків роботи.

Звіт про практику складається індивідуально кожним здобувачем вищої освіти. На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента-практиканта.

У **відгуку** керівника практики дається стисла характеристика та оцінка роботи здобувача вищої освіти.

Під час заліку здобувач вищої освіти повинен бути готовим усно відповісти на запитання щодо оформлення та змісту документації з клінічної практики.

Зміст контролю	Форма діяльності	Завдання
Відвідування клінічної практики та виконання передбачених навчальних завдань	Практичне виконання завдань, реалізація знань та здобутих навичок. Словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення. Наочні методи: ілюстрування демонстрування. Інтерактивний метод: кейс-метод	- Застосування МКФ, клінічних шкал/тестів для оцінки функціональних порушень (рухової функції, координаційної функції, функції ходьби, тощо); - постановка реабілітаційного діагнозу, визначення довгострокових і короткострокових цілей фізичної терапії; - складання та впровадження програм фізичної терапії; - презентувати вибраний клінічний випадок.
Результат діяльності	- Підготувати поточну документацію. - Взяти участь в анкетуванні щодо переваг недоліків та пропозицій відносно покращення проведення клінічної практики. - Підготувати презентацію про проходження клінічної практики у вигляді кейс-методу. - Взяти участь у захисті клінічної практики.	

Методи та технології навчання

Методи: демонстрація, творчий метод, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія/ дебати, мозковий штурм, аналіз ситуації.

Технології:

*Імітаційні (*рольові та ділові ігри).

*Неімітаційні (*розгляд проблемних питань, демонстрація відео).

Робота в малих групах (команді).

Проєктна технологія.

Аналіз конкретних ситуацій (case study).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Тренажери, лабораторне обладнання, мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проєкційна апаратура, комп'ютерні системи та мережі, бібліотечні фонди, реабілітаційне обладнання, масажні столи, реабілітаційний інвентар.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Поточний контроль здійснюється керівником практики впродовж проходження здобувачами вищої освіти клінічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності здобувачів вищої освіти протягом періоду проходження практики. Оцінювання діяльності здобувача вищої освіти під час проходження клінічної практики базується на наступних критеріях:

- ✔ рівень теоретичної підготовки майбутнього спеціаліста,
- ✔ якість виконання практичних завдань,
- ✔ рівень оволодіння професійними навичками та вміннями,
- ✔ ставлення до пацієнтів та колег,
- ✔ акуратність і дисциплінованість,
- ✔ якість оформлення документації та своєчасність її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок здобувачів вищої освіти здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового контролю.

Під час заліку визначається рейтингова оцінка успішності здобувачів вищої освіти за проведену практику. Позитивна оцінка не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики, вчасність та якість оформлення щоденника і звіту про практику).

Предметом оцінювання якості практичної підготовки є рівень набутих здобувачем вищої освіти практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового контролю:

1) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики;
2) вчасність та якість оформлення здобувачем вищої освіти щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
3) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту практики.

Оцінювання поточного контролю

1) Повнота і якість виконання завдань практики, які надаються супервізором практики та координатором практики від ЗВО, відгук керівника практики є важливим показником процесу практичної підготовки. На оцінювання цього показника відводиться максимально 40 балів.

Оцінювання повноти і якості виконання завдань практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо характеристика керівника практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики.
30-21	добре	Якщо характеристика керівника практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики.
20-11	задовільно	Якщо характеристика керівника практики позитивна, до заліку надані не в повному обсязі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики.
10-0	незадовільно	Якщо характеристика керівника практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики.

2) Вчасність та якість оформлення щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість здобувача вищої освіти. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 20 балів.

Оцінювання вчасності та якості оформлення документації

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
20-16	відмінно	Якщо щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст показує результати виконання основних завдань практики.

15-11	добре	Якщо щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст не повністю показує результати виконання основних завдань практики.
10-6	задовільно	Якщо щоденник і звіт оформлені переважно відповідно до вимог, а зміст приблизно показує результати виконання основних завдань практики.
5-0	незадовільно	Якщо щоденник і звіт не показують результатів проходження практики або вони відсутні.

Підсумковий заліковий контроль

Демонстрація набутих здобувачами вищої освіти практичних знань і вмінь та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту практики та демонстрацію набутих практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка – 40 балів.

Оцінювання демонстрації набутих знань і вмінь, захисту звіту практики

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
40-31	відмінно	Якщо доповідь і відповіді на запитання правильні й повні.
30-21	добре	Якщо доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо правильні або викладені з незначними помилками.
20-11	задовільно	Якщо доповідь неповна, а відповіді в основному правильні, але викладені зі значними помилками
10-0	незадовільно	Якщо доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи.

Таким чином, за отриманою здобувачем вищої освіти загальною сумою балів поточного та підсумкового контролю керівник практики виставляє оцінку.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань, можливість подання апеляції: https://ep3.nuwm.edu.ua/21123/

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Григус І.М., Нагорна О.Б. Основи фізичної терапії: навчальний посібник. Одеса: Олді+. 2022. 150 с.
2. Довніч Є.А., Нестерчук Н.Є., Михайлова І.О., Семенчук О.В., Ярмошевич О.С., Сєрков О.Ю. (2024). Застосування комп'ютеризованих технологій у реабілітації пацієнтів з наслідками інсульту. *Art of Medicine.* №3(31). 219-225.
3. Зарічнюк І.Р., Нестерчук Н.Є. Використання методики постізометричної релаксації м'язів у пацієнтів з остеохондрозом шийного відділу хребта. Актуальні питання фізичної терапії та реабілітації : збірник наук. праць / [За заг. редакцією І. Р. Мисули, Т. Г. Бакалюк, А. О. Голяченка]. Тернопіль: ТНМУ, 2023. 208 с.
4. Кирик О.О., Нестерчук Н.Є. (2023). Фізична терапія в гострий період лікування опікової хвороби. Українські Медичні Вісті Т. 14 №1 (додаток). 40.
5. Логвиненко І.О., Нестерчук Н. Є. Фізична терапія військослужбовців, учасників бойових дій, безпосередньо приймавших участь в операції осіб об'єднаних сил. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини. Рівне. 2021. № 8. С.34-39.
6. Михайлова І.О., Нестерчук Н.Є., Семенчук О.В., Довніч Є.А., Ярмошевич О.С., Сєрков О.Ю. (2024). Сенсорна інтеграція як інноваційний метод роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Art of Medicine.* №3(31). 240-245.
7. Нестерчук Н., Ніколенко О., Гайнуліна І. Фізична терапія за наявності підвищеного тонусу нижніх кінцівок у дітей. Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка. Монографія. Рівне. 2021. С. 77-84.
8. Нестерчук Н.Є. (2023). Фізична терапія осіб із синдромом комп'ютерної шиї. Українські Медичні Вісті Т. 14 №1 (додаток). 39.
9. Нестерчук Н.Є. Показники нутритивного та фізичного статусу осіб старших вікових груп із наслідками перелому нижньої щелепи та можливості його корекції реабілітаційними засобами. № 27 (2024): Актуальні проблеми профілактичної медицини.83-91. https://doi.org/10.32782/2786-9067-2024-27-11
10. Нестерчук Н.Є., Левчук Є.А., Гамма Т.В., Гірак А.М. Фізична реабілітація недоношених дітей. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини. Рівне. 2020. № 6. С.37-44.

11. Нестерчук Н.Є., Михайлова І.О., Семенчук О.В., Довніч Є.А., Ярмошевич О.С., Сєрков О.Ю. (2024). Покращення якості життя пацієнтів із контузією засобами фізичної терапії. *Art of Medicine.* №3(31). 100-108.
12. Нестерчук Н.Є., Осіпчук І.О., Подолянчук І.С. Фізична реабілітація дітей з синдромом Дауна. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт : зб. наук. праць. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. Вип. 3 (111). С. 105-109.
13. Нестерчук Н.Є., Сидорук І.О. Залучення батьків до соціальної адаптації дітей з синдромом Дауна. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини (Rehabilitation & Recreation): науковий журнал. 2022. № 12. С.67-72
14. Нестерчук Н.Є., Сидорук І.О., Зарічнюк І.Р., Чоповський Д.П. Розвиток координаційних здібностей дітей молодшого шкільного віку. Rehabilitation & Recreation: науковий журнал. Рівне: 2022. № 13. С. 121-125.
15. Нестерчук Н.Є.,Подолянчук І.С., Сидорук І.О., Ніколенко О.І., Небова Н.А. Теоретичні аспекти формування ігрової діяльності дітей дошкільного віку з затримкою психічного розвитку. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. № 2 (122) 2020. 125-130 с.
16. Нестерчук, Н. Є. (2024). Базові аспекти фізичної терапії осіб із синдромом комп'ютерної шиї. *Rehabilitation and Recreation*, *18*(3), 111–124. https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.3.11
17. Нестерчук, Н. Є., Удодік, С. Р. (2023). Фізична терапія при деформації Хаглунда-Шинца. Rehabilitation and Recreation, (17), 109–115. https://doi.org/10.32782/2522-1795.2023.17.12
18. Пасічна С.П., Нестерчук Н.Є. Використання східних технік масажів для відновлення і релаксу в умовах готельного відпочинку. Промисловість та крафт для HoReCa в туризмі: досвід, проблеми, інновації: Програма та матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 травня 2023 р., м. Київ. К.: НУХТ, 2023р. С. 84-85.
19. Пасічна Світлана, Нестерчук Наталія. Використання масажу ток сен для прискорення реабілітації після інсульту і подальшої фізичної рекреації. Зб. тез доп. III Всеукр. наук.-практ. конф. мол. учених, асп. і студ. з міжнародною участю «Інновації, гостинність, туризм: наука, освіта, практика» : м. Львів. 18 травня 2023 року, ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2023. С. 507-509.
20. Романюк О., Нестерчук Н. Облаштування міста під незрячих і слабозорих. Фізична терапія, здоров'я, фізична культура та педагогіка. Монографія. Рівне. 2021. С. 85-94.
21. Семенчук О.В., Нестерчук Н.Є., Михайлова І.О., Довніч Є.А., Ярмошевич О.С., Сєрков О.Ю. (2024). Інноваційні методи фізичної терапії при сколіозі. *Art of Medicine*, 133-139. DOI:https://doi.org/10.21802/artm.2024.2.30.133
22. Сєрков О.Ю., Нестерчук Н.Є., Михайлова І.О., Семенчук О.В., Довніч Є.А., Ярмошевич О.С., (2024). Специфіка фізичної реабілітації дітей з Дитячим церебральним паралічем. *Art of Medicine.* №3(31). 246-251.
23. Скальські Даріуш, Ковальські Даміан, Скальска Ельжбєта, Григус Ігор, Нестерчук Наталія. Фізична культура в контексті ранньої дитячої освіти. Kultura fizyczna, pedagogika, zdrowie i fizjoterapia. Monografia. Starogard Gdański 2020. 15-25.
24. Ярмошевич О.С., Нестерчук Н.Є., Михайлова І.О., Семенчук О.В., Довніч Є.А., Сєрков О.Ю. (2024). Сучасні тенденції реабілітації пацієнтів з ампутацією нижніх кінцівок. *Art of Medicine.* №3(31). 275-280.
25. Graczyk M., Skalski D. W., Kowalski D., Grygus I., Kindzer B., Nesterchuk N. Rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny dzieci niepełnosprawnych pod wpływem hipoterapii. Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини. Рівне. 2022. № 11. С.146-156.
26. Grygus I., Nagorna O., Nesterchuk N., Nogas A., Podoliaka P., Gamma T. (2021). A clinical case of physical therapy of a child with multiple sulfatase deficiency. *Med. perspekt.* 26(2):202-7.
27. Grygus I., Nesterchuk N., Zukow W., Nikolenko O., Prymachok L. (2019). The quality of life in COPD patients in the process of physical rehabilitation. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol. 19 (issue 2), 1126–1132.
28. Grygus, I, Maistruk, M., Zukow, W. (2019). Efficiency physical rehabilitation patients with chronic obstructive pulmonary disease with moderate severity. *Journal of Human Sport and Exercise*, 14(4proc), 841-851.
29. Nesterchuk N., Grygus I., Ievtukh M., Kudriavtsev A., Sokolowski D. (2020). Impact of the wellness programme on the students' quality of life. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol 20 (Supplement issue 2), 929–938.
30. Nesterchuk N., Grygus I., Krzysztof Prusik, Walery Zukow. The technique of physical rehabilitation in clubfoot. Physiotherapy Quarterly 2019, 27(1), 25–34 (ISSN 2544-4395)

31. Nesterchuk Nataliia, Sydoruk Inna, Tryfonyuk Liliya, Zdanyuk Vadym, Prusik Krzysztof. (2021). Modern approaches to ergotherapy of children with the Down syndrome. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol 21 (Suppl. issue 5), 2981–2986. Scopus DOI:10.7752/jpes.2021.s5396

32. Nesterchuk, N. Y., Gamma, T. V., Korobkova, R. M. (2024). Характеристика якості життя хворих похилого віку з травматичним ушкодженням нижньої щелепи як критерій ефективності реабілітаційного втручання. Rehabilitation and Recreation, 18(2), 20-27. DOI: https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.2.2

33. Sabadosh M., Lazarieva O., Andrieieva O., Zharova I., Grygus I., Vitomska M., Kovelska A., Martseniuk I., Ostrowska M., Napierala M., Hagner-Derengowska M., Kaluzny K., Muszkieta R., Zukow W., Smolenska O. (2021). Results of physical rehabilitation of primary school children with recurrent bronchitis at sanatorium. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol 21 (Suppl. issue 5), 2796–2802.

Допоміжна література

1. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016. 311 с.

2. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В., Вакуленко Д.В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.

3. Вержиховська О.М., Бонецька О.М., Козак А.В. Теорія і спеціальна методика виховання дітей з особливостями інтелектуального розвитку: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2013. 372 с.

4. Григус І.М. Фізична реабілітація в пульмонології: навчальний посібник. Рівне, 2018. 186 с.

5. Григус І.М., Брега Л.Б. Фізична терапія в кардіології: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2018. 268 с.

6. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 196 с.

7. Нестерчук Н. Теоретико-методичне обґрунтування концепції фізичної реабілітації дітей з вродженою клишоногістю. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт: журнал. уклад. А.В. Цьось, А.І. Альошина. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. Вип. 24. С. 94-98.

8. Нестерчук Н., Мацишина К., Григус І., Скальські Д. Основні аспекти фізичної реабілітації дітей зі сколіозом. Medycyna I zdrowie. Wybrane aspekty ratownictwa. Redakcja naukowa. Tom 3. Gdynia – Gdańsk – Starogard Gdański. 2018. С. 65-74.

9. Нестерчук Н., Скальські Д., Євтух М., Осіпчук І. Технологія фізичної реабілітації недоношених дітей. Молодіжний науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт: журнал / уклад. А. В. Цьось, А. І. Альошина. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. Вип. 29. С. 118-123.

10. Нестерчук Н.,. Бовгиря А., Григус І., Скальські Д. Фізична реабілітація дітей з аутизмом. Medycyna I zdrowie. Wybrane aspekty ratownictwa. Redakcja naukowa. Tom 3. Gdynia – Gdańsk – Starogard Gdański. 2018. С. 34-44.

11. Нестерчук Н.Є., Малюк І.С., Григус І.М., Скальські Д. Специфіка проведення фізичної реабілітації дітей з затримкою психічного розвитку. Bezpieczenstwo i zdrowie. Wybrane zagadnienia. Redakcja naukowa. 2018. С. 59-68.

12. Нестерчук Наталія Євгенівна. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації дітей з вродженою клишоногістю. Дисертація д-ра наук з фіз. виховання та спорту: 24.00.03, Львів. держ. ун-т фіз. культури. Львів, 2015. 487 с.

13. Основи наукових досліджень: навч. посібник. В.І. Саюк, О.Л. Ануфрієва, Н.Ю. Волянюк, Н.В. Гузій; за ред. В.І. Саюк, Є.Р. Чернишової. К.: Пед. думка, 2012. 144 с.

14. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін.]; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. Тернопіль: ТДМУ. 2018. 372 с.

15. Педіатрія: національний підручник: у 2-х т. /За ред. професора В.В. Бережного. К., 2013. 1024 с.

16. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень: підручник. М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. К.: Знання, 2007. 270 с. : табл.

17. Порада А.М. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. А.М. Порада, О.В. Порада. Київ: Медицина, 2011. 295 с.

18. Породько М.І. Фізична реабілітація і аутизм: [навч. посіб.]. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2018. 53 с.

19. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич [та ін.]; за ред. професора В.В.

Абрамова та доцента О.Л. Смирнової. Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. 456 с.
20. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вузів; МОН України. К.: Слово, 2004. 240 с.
21. Чудна Р.В. Адаптивне фізичне виховання дітей з вадами розвитку: [навч.-метод. посіб.]. Київ; Донецьк: Норд-Прес, 2011. 312 с.
22. Швед М.І. Сучасні стратегії лікування та реабілітації хворих на інфаркт міокарда. М.І. Швед, Л.В. Новицька. К.: Медкнига, 2013. 144 с.
23. Grygus I. (2017). The role of physical activity in the rehabilitation of patients suffering from mild persistent bronchial asthma. *Physical Activity Review*, 5: 155-166.
24. Grygus I., Kochanowicz M., Mieszkowska M. Fizjoterapia w pulmonologii = Physiotherapy in pulmonology. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. Kraków, 2016. 160 p.
25. Grygus I., Maistruk M., Zukow W. (2017). Effect of Physical Therapy on Respiratory Function in Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease. *Collegium Antropologicum*. 41.3: 255-261.
26. Rehabilitacja medyczna. Pod redakcją prof. dr. hab. med. Milanowskiej K., prof. dr. med. Degi W. Wydanie czwarte. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2003. 524 s.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Положення про відділення реабілітації кардіологічних хворих https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1214-17
2. https://health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень.

Чинний науковий гурток здобувачів вищої освіти "*Фізична терапія, ерготерапія, терапія та реабілітація: обстеження, складання та впровадження програм фізичної терапії, ерготерапії, терапії та реабілітації* "

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, вміння відчувати настрій співрозмовника, вміння працювати в команді, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, знаходити вихід зі складних ситуацій, комунікативні якості, навички ведення перемовин, навички усного спілкування, працелюбність, саморозвиток, творчі здібності (креативність).

Дедлайни та перескладання

Перездача відбувається шляхом відпрацювання практики у вільний від аудиторних годин час. Можливе отримання додаткових балів за волонтерську роботу у реабілітаційному центрі кафедри.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/. Згідно з цим документом реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням про неформальну та інформальну освіту в НУВГП (https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/).

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даного освітнього компонента, його програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Всі здобувачі вищої освіти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що пов'язані з навчальною роботою. Здобувачі вищої освіти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці.

Здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

В цілому здобувачі вищої освіти та викладачі мають дотримуватися «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП» (http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/)

Вимоги до відвідування

Здобувачі вищої освіти зобов’язані брати участь у всіх заняттях під час проходження практики.
Відпрацювання пропусків можливо під час консультацій.
Заняття онлайн можуть проводитися за допомогою Google Meet за кодом.
Здобувачі вищої освіти мають право оформити індивідуальний навчальний план згідно з відповідним положенням http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/20050.
Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки за дозволом викладача.

Розробники:
Нестерчук Наталія Євгенівна, доктор наук, професор, завідувач
Григус Ігор Михайлович, доктор медичних наук, професор, директор
Нагорна Ольга Борисівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Автор
Завідувач кафедри Наталія НЕСТЕРЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1572
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100